

חודיה בשולחן שבת

פרשת חוקת

צאת החג	כניסת החג
20:34	19:23 חיפה
20:32	19:28 תל אביב
20:30	19:13 ירושלים
20:30	19:31 נאר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו ל**חוייה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת.

סעודה ראשונה ציון הקרבה שבין עם ישראל לאדום

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כשמשה שלח שליחים למלך אדום, הוא אמר: "כֹּה אָמַר אֲחִיךָ יִשְׂרָאֵל: אַתָּה יַדְעָתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצָּאָתָנוּ" [כ, יד].
נשאלת השאלה: **מדוע משה הדגיש את היותם אחים?**

שלב 1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב מדוע נקטה התורה הלשון עליה בדוקא.
2. נמקד אותם לחשוב, על מה מורה לשון ה'עליה'.

שלב 2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **מדרש אגדה:** "היו יודעים שנתקיים הקול קול יעקב, שבשעת שנצעק אל הקב"ה ישמע קולנו, וכן עשינו במצרים צעקנו אל ה' אלהינו ושמע קולינו, שנאמר 'וישמע ה' את קולנו'".
- **רא"ש:** "אמרו לו: אתה ידעת, כשאמר הקב"ה לאברהם 'ידוע תדע כי גר יהיה זרעך' אנחנו נשתעבדנו ואתה בן חורין".
- **רבינו בחיי:** "כלומר אחים היינו בני אברהם, שנאמר לו: (בראשית טו, יג) 'כי גר יהיה זרעך', ועל שנינו היה החוב מוטל לפרוע. אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו. לפיכך פירש אביכם מעל אבינו, שנאמר: (בראשית לו, ו) 'וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו', מפני שטר חוב המוטל עליו והטילו על יעקב לבדו לפיכך סבלנו רעות רבות".
- **תולדות יצחק:** "ואפשר לפרש שהאדם ראוי לרחם על אחר לאחד מארבעה סיבות וכל שכן אם ישנן כל ארבעתן. הראשונה, בעבור שהוא אחיו או דודו או בן דודו, ולזה אמר 'כה אמר אחיך ישראל'..."
- **אור החיים:** "טעם אומרו 'אחיך', גם אומרו 'אתה ידעת', לומר כי תלאה זו לא נסבבה ממני אלא מאבותינו ואני ואתה אחים שוים בדבר, ששטר זה של התלאה היה כתוב על אבינו ואחד מן האחים פרעו".
- **רש"ר הירש:** "אחיך ישראל מזכיר את ייחוסם המשותף, ועפ"י (מדרש רבה יט, ז) רומז גם לגורל השונה שעלה בחלקם של שני האחים התאומים".

שלב 3

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. מומלץ לעשות סיכום תשובות בקצרה. **נקודה להדגשה:** הקשר והמשותף שבינינו לבין אומות העולם שסביבנו, בהיבט גורל משותף.

שלב 4

לקבלת העלון 'חוייה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוייה' למייל Office@shaalti.co.il או לווואטסאפ 052-9453811

חוויה בשולחן שבת

פרשת חוקת

סעודה שניה **חטאם של משה ואהרן**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

הקב"ה העניש את משה ואהרן, כפי שכתוב: "וען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם" (כ, יב). נשאלת השאלה: **מה היה חטאם של משה ואהרן?**

שלב
1

הקדמה חשובה:

בעיסוק במעשה "מי־מריבה" - הכאת הסלע בידי משה, ראוי להקדים כמה מילים.

איננו מטילים חלילה דופי בדמותו של משה רבינו, איש האלוקים. התורה עצמה מלמדת ועוסקת ב"מעידותיהם" של צדיקים, **שנועדו ללמד דרך ישרה**. "תורה היא וללמוד אני צריך" (עיין/י מסכת ברכות דף סב ע"א), אלו דברי אלוקים חיים. לפיכך אנו עוסקים נושא **ברגישות מיוחדת**, תוך הקפדה להיצמד למקורות חז"ל ופרשני התורה, כדי ללמוד את המסר החינוכי והמוסרי הגלום באירוע זה. **חשוב מאד להעביר מסר זה לילדינו.**

שלב
2

לאחר מכן נשיב את התשובות שלפניכם:

- **רש"י:** שלא דיברו אל הסלע והוציא מים, ומנעו קידוש ה'. אילו היו מדברים אל הסלע, היו רואים בני" שיוצא מים מהסלע והיו אומרים לעצמם: מה סלע זה שאינו מדבר ואינו שומע ואינו צריך לפרנסה ובכל זאת עושה מה שאומר לו הקב"ה, ק"ו לגבינו. אולם משה ואהרן לא דיברו אל הסלע, אלא היכו אותו ומנעו קידוש ה' גדול.
- **בכור שור:** הקב"ה אמר להם: 'ודברתם אל הסלע לעיניהם', שהיו אמורים כולם לראות שהמים הגיעו מהקב"ה. אולם הם לא דקדקו בלשונם, ולכן לא באו המים בהכאה הראשונה.
- **רבינו חננאל:** החטא היה שאמרו 'המן הסלע הזה נוציא לכם מים', (וזקפו זאת לעצמם), וראוי היה שיאמרו: 'יוציא ה' לכם מים', כפי שאמרו (שמות טז, ח) 'בתת ה' לכם בערב בשר לאכול...'. וכן בכל הנסים יודיעום כי ה' יעשה עמהם להפליא. יתכן שחשבו העם שמשה ואהרן בחכמתם הוציאו להם מים מן הסלע הזה, ועל כך אמר הקב"ה: 'לא קדשתם אותי' (דברים לב, נא).
- **רמב"ם:** (שמונה פרקים) משה נטה לצד הרגזנות שאמר 'שמעו נא המורים' ועל כך דקדק אתו הקב"ה, שאסור לאדם במעמדו לכעוס על בני"י, משום חילול השם, שמדבריו כולם למדו.

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.

נקודות להדגשה:

1. חשוב להסביר לילדים את משמעותו של קידוש ה', וחובת כל אחד לקדש שם שמים.
2. חשיבות הציות לדברי הקב"ה ועשייה בהתאם לציווי. לא לשנות או לסטות מדברי הקב"ה

שלב
4

חודיה בשולחן שבת

פרשת חוקת

סעודה שלישית שילוח הנחשים

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כתוב בפרשה: "וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים וַיִּנְשְׁכוּ אֶת הָעָם וַיָּמָת עִם רַב מִיִּשְׂרָאֵל" [כא, ו]. בשאלת השאלה: **מדוע הקב"ה שלח את הנחשים?**

שלב 1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב, מדוע הגיעו הנחשים, לאחר על סמיכות הפרשיות, לאחר שדיברו סרה ב"לחם הקלוקל".
2. נמקד אותם לחשוב, מה מסמל הנחש. [רמז: בהקשר למעשה הנחש עם אדם וחווה].

שלב 2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **במדבר רבה (יט, כב):** "מה ראה ליפרע מהם בנחשים? לפי שנחש פתח בלשון הרע תחילה ונתקלל ולא למדו ממנו. אמר הקב"ה: יבא נחש שהתחיל בלשון הרע תחילה וייפרע ממספר לשון הרע".
- **רש"י:** "יבא נחש שכל המינין נטעמים לו טעם אחד וייפרע מכפויי טובה, שדבר אחד משתנה להם לכמה טעמים".
- **אור החיים:** "הנחשים הם כנגד מה שדברו במשה, שכל המדבר לשון הרע בחברו, ומכל שכן ברבו, נחש מכישו. והשרפים הם כנגד מה שדברו באלהים".

שלב 3

אפשרויות להרחבה:

- לשאל את המשתתפים:** מה אנו לומדים מהתשובות. מומלץ לעשות סיכום תשובות בקצרה.
- נקודה להדגשה:** 1. חומרת דיבור לשון הרע, ועונשו של המספר לשון הרע. 2. עונשו של כפוי טובה, והחשיבות של הכרת הטוב.

שלב 4

קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אתם הר החר [כ, כה]

רש"י: "קח את אהרן - בדברי ניחומים. אמור לו אשריך שתראה כתרך נתון לבנך מה שאין אני זכאי לכך". למדנו מהקב"ה שאמר למשה לנחם את אהרן בשעתו הקשה. רבי עקיבא ואשתו, בתו של כלבא שבוע, חיו בעניות נוראה. לא היה להם מקום ללון, הם ישנו בבית התבן. חז"ל (גדרים נ.) סיפרו שאליהו הנביא הגיע אליהם בדמות עני כדי לנחמם ולעודדם. הר"ן ביאר שהוא בא להראות להם שיש אנשים עניים יותר מהם ולעודד אותם. אליהו קרא להם מפתח הבית וביקש שיתנו לו מעט תבן משום שאשתו ילדה ואין לו דבר שתוכל לשכב עליו. אמר רבי עקיבא לאשתו: את רואה שיש עניים יותר מאיתנו, הנה האדם הזה אפילו תבן אין לו. תמה ה'בן איש חי' (בספרו בן יהוידע) איך אליהו אמר דבר שאינו אמת, שאשתו ילדה, והרי לא היתה לו אשה? ותירץ, שמכאן רואים את החשיבות שבעידוד וחיזוק הזולת השרוי במצוקה, עד שאליהו הנביא נשלח בדמות עני לנחם, לחזק ולעודד את רבי עקיבא ואשתו בעת עוניים ודחקים.